

26. 8. 1997

Govor v Rovtah

Zbrali smo se najprej zato, da simbolično pokopljemo vse tiste rovtarske fante in moške, ki so jih zločinski komunistični eksekutorji zverinsko pomorili po končani vojni in za katerih grobove ne vemo. Njihove kosti ne bodo nikoli našle zadnjega počivališča na domačem farnem pokopališču. Pokopati mrtve je ena osnovnih človeških, etičnih zahtev, za nas kristjane pa še posebej.

In vendar smo temu cvetu slovenskega naroda grob skoraj 50 let odrekli. Najprej je komunistična oblast o množičnem poboj domobrancev molčala; in ne samo to - molk je zapovedala. Ko molk ni bil več mogoč, so iskali za poboj vsa mogoča opravičila.

Najzavednejši del slovenskega naroda so ožigosali z izdajalci in to zato, ker niso hoteli sodelovati z zločinskim, brezbožnim komunizmom. Nazadnje so krivdo za pomor celo preložili na neslovence v Jugoslovanski ljudski armadi. Zato da slovenskim partizanom oziroma vodilnim komunistom sprava ni potrebna. Kakšna laž!

Zadnje taborišče večine rovtarskih domobrancev, od koder so odhajali v smrt, so bile Teharje. In tu so bili od poveljnika do zadnje administratorke vsi Slovenci. Nič drugače ni bilo v Logatcu, kjer so Slovenci opravili selekcijo za poboj med tistimi, ki so menili, da se ni treba umakniti na Koroško, ker so jim komunistični agenti obetali, da se jim, če niso uporabljali orožja proti partizanom, ne bo nič zgodilo in naj ostanejo doma. Takih je bilo 80 in od teh so jih pobili kdo ve kje kar 55.

Na Dolenjskem in Notranjskem je bilo v številnih župnijah pobitih 80 in več odstotkov fantov in mož v »vojaških letih« - to se pravi med 18. in 40. letom življenja. Župnija Rovte je v tem seznamu na samem vrhu. Na začetku vojne je fara štela okoli 1.400 duš. Polovica oziroma nekaj malega manj je bilo moških - to se pravi blizu 700.

Prebivalcev med 18. in 40. letom je po demografskih zakonitostih približno ena tretjina, kar pomeni okoli 230 moških. Zdaj pa pogledajmo: po vojni je bilo pobitih 213 fantov in mož te starosti.

Če k temu prištejemo še druge žrtve boljševizma, ki so padle med vojno, lahko trdimo, da so opravili komunisti v Rovtah popoln genocid. Po vojni so v teh vaseh ostali le otroci, nekaj mladine in starejši moški. Opustošenje je bilo popolno. Občutja te tragedije sem pomladi 1946 skušal (takrat sem živel v Logatcu) prelititi v sonetni venec z vodilnim motivom Mučencem v spomin.

V povojni komunistični litera-

turi smo lahko brali, da se je v Rovtah to dogajalo zato, ker je bila to konservativna, duhovno zaostala občina in slepo vdana Cerkvi. Spet popolna laž in zmot! V Sloveniji bi med vojnami in tudi že prej težko našli naprednejši kraj, kot so bile Rovte. In to na vseh področjih: pa naj gre za infrastrukturo (kot temu danes učeno rečemo) - to je vodovod, elektrifikacija, tehnološko in organizacijsko odlično razvito gasilstvo; prav tako so imele Rovte zelo razvito kmetijstvo in ne nazadnje živahno društveno in kulturno življenje. Po rovtarskih domačijah se je veliko bralo, zato so bili ljudje razgledani in so vedeli, kaj se po svetu dogaja. Marsikaj so vedeli o brezbožnem komunizmu, ki je pred vojno hotel zavladati v Španiji, vedeli so, kaj se dogaja v Rusiji, saj so o tem zelo objektivno poročali Domoljub in drugi časopisi. Ni jim bila neznana knjiga Ukrajina joče. Vedeli so za papeške smernice, ki so govorile, da ne smemo sodelovati z brezbožnim komunizmom.

Kaj pa je v resnici zločinski boljševizem, so kmalu spoznali na lastni koži, ko se je začela leta 1942 odkrito izvajati komunistična revolucija v naših krajih. Partija je v tem letu načrtno likvidirala na stotine poštenih, zavednih Slovencev in to predvsem tiste, ki so nasprotovali komunizmu in so imeli kakršen koli vpliv na ljudi. Pobijali so župane in druge vplivne občinske moške, duhovnike, voditelje prosvetnih in drugih društev in še mnogo drugih; če ne za kaj drugega pa zato, da so ljudem nagnali strah v kosti. Tako je bil likvidiran Pavel Lukan, predsednik rovtarske kmetijske zadruge, župnik Jože Geoheli iz bližnje Zaplane in še vrsta drugih. V svoj satanski načrt so pritegnili tudi italijanske okupatorje. Z nesmiselnimi akcijami so jih izzvali, da so začeli pobijati nedolžne civiliste, pošiljali so ljudi v internacijo, požigali so kmečke domove in cele vasi, vse pod geslom, da mora imeti revolucija svoje žrtve. In povsem razumljivo in opravičljivo je, da se je narod temu uprl in za samoobrambo svojih domov in družin ustanovil vaše straže, ki so pozneje prerasle v slovensko domobransko vojsko, ki je zelo uspešno opravila svojo obrambno nalogo.

Kakšen je bil nesrečni splet svetovne politike, dobro vemo. Slovenija je padla v roke Sovjetiji. Domobranska vojska, ki se je varno umaknila na Koroško pod okrilje Angležev, je bila od teh izdajalsko predana Titovim partizanom. Rovtarski domobranci so v večini prišli v zloglasno taborišče Teharje. Tudi sam sem bil tam in skoraj po čudežu ostal živ. Do konca življenja me bo spremljalo sveto doživetje, kako so ti fantje in moške odhajali v mučeniško smrt. Vedno so odhajali, ko je na taborišče padla noč. Takrat so morali vsi leči na tla z obrazom na zemljo in rablji so izklicovali njihova imena. Poklicane so zvezali, jih zmetali na tovarnjake in odpeljali v smrt v zapuščene hrastniške jarke. To dogajanje sem doživljal kot tisti del mašniškega posvečenja, ko novomašniki leže pred oltarjem in molijo litanije vseh svetnikov.

In tem svetniku so se kot mučenci pridružili tudi rovtarski fantje in moške. Zato zanje ne bomo molili, ampak se bomo obračali k njim s pobožno prošnjo, naj pri Bogu izprosijo mir in ljubezen tako rovtarski župniji kot mladi slovenski državi.

Pavel Kogej